

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

D I R E C T O R : C I R U E C O N O M U

Licențiat în drept din Paris, Procureur-Général la Înalta Curte de Casație

PRIM-REDACTOR: ION N. CESADESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an, în România	35 lei
6 luni	18 "
3 luni	9 "
Străinătate: 40 lei pe an, 20	6 luni

*Apare de două ori pe săptămână
sub direcțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

Redacția & Administrația
București, CALEA RAHOVEI—5
Lângă Palatul Justiției
TELEFON № 1698

S U M A R

Amenda contra martorilor nesupuși și insolvari de
d-l I. Tanoviceanu.

JURISPRUDENȚA:

Înalta Curte de Casație și Justiție, s. I: Ștefan Toader
Dănilă cu Avram T. Dănilă a. ș.

Curtea de apel din Gand: substituție oprită.

Curtea de Casație din Franța: Dată certă.

AMENDA CONTRA MARTORILOR**NESUPUȘI ȘI INSOLVABILI**

În «Curierul Judiciar» din 4 Ianuarie 1907 (an. XVI No. 2), d-l Orănescu revine asupra discuțiunii dacă amenda contra marturilor insolvari poate a se transforma în închisoare, și în articolul d-sale cată să răspundă atât d-lui O. Gherghel care susține afirmativa, cât și mie, care într-o notiță am declarat că sunt de părerea d-lui Gherghel.

Într-o literatură juridică săracă, după cum este a noastră, polemicele acestea științifice sunt bine venite și folositoare, chiar când sunt presărate de câte-o mică personalitate la adresa adversarului, cum e în cazul de față.

Nu m'am amestecat în partea personalităților, căci ambii beligeranți au fost de o perfectă corectitudine față cu mine, pe care trebuie să o apreciez mai cu seamă la d-l Orănescu, de oare-ce am combătut părerea d-sale. Totuși nu mă pot opri, înainte de a intra în fondul discuțiunii, de a spune că regret două puncte din articolul d-lui Orănescu.

D-sa reproducând o frasă, recunosc umflată, a d-lui Gherghel: «egalitatea înaintea legilor înscrisă în constituția țării, și care este unul din triumfurile mărețe ale ideilor, pentru realizarea cărora au curs râuri de sânge, cu care s'a cimentat temelia eternă a edificiului societății», îl lovește

imediat cu ironia «Mă cutremur la gândul, că aș putea sdruncina temelia eternă a edificiului societății, stropit cu valuri de sânge,— cu modul meu de a vedea în această cestiune».

Ironia e frumoasă și ca fond și ca formă, și, mărturisesc că, în locul d lui Gherghel, cel dintâi aș ride și . . . m'aș feri în viitor să scriu așa frase, frumoase ca discurs, dar nepotrivite ca stil științific.

Însă, . . . este un însă.

D-l Orănescu ar trebui să știe că nu e permis Grachilor să se plângă de răsvrătiri. sau, mai pe românește, nu e permis să vezi numai paiul din ochiul vecinului.

Cum se face că d-sa, care pare vrăjmaș al fraselor umflate, chiar când sunt frumos alcătuite, se face culpabil de același păcat, chiar în articolul în care impută altuia acest lucru? Combătând părerea d-lui Gherghel, împărtășită și de mine, d-sa scrie această frasă umflată, dar adaog nu frumos alcătuită căci e prea lungă «sistemul d-lui Gherghel dacă nu e original, dar miroase a justiție din alte timpuri, pentru înlăturarea căreia omenirea a purtat lupte grele, pe care noi trebuie să le cunoaștem și să le prețuim, iar câștigul acestor lupte face parte din acel patrimoniu mare al drepturilor omului, care decurg din însemnatul principiu al libertății, pe care n'o putem călca nici lăaturalnic necum fățiș, călcând legile ce o regulează».

N'am putea oare și noi, imitând ironia d-lui Orănescu, să spunem că ne cutremurăm cu gândul că am putut face un atentat în contra celui «patrimoniu mare al drepturilor omului, care decurg din însemnatul principiu al libertății», călcând în mod fățiș . . . libertatea marturilor, de a nu veni când îi chiamă justiția?!

Dar, lăsând la o parte ironia, care are cel puțin meritul că fiind bine ca formă ne face să surădem, regretăm un alt punct din articolul d-lui Orănescu, anume: calificarea de «eroare din punctul

de vedere al principiilor» a părerii pe care o susține d-l Gherghel și cu mine.

Să ne dea voe antagonistul nostru să respingem un cuvânt atât de aspru; că nu va fi fundată părerea noastră, primim și dorim să ni se probeze, dar că ar fi eroare din punctul de vedere al principiilor, aceasta ni se pare o afirmațiune nepotrivită, chiar cu atenuarea «mi se pare».

În discuțiunile juridice erorile nu pot să provină de cât din cauza ignorării unui text de lege sau a unui principiu sigur și indiscutabil de drept; deducțiunile însă care se fac din articole de lege și din principii de drept, intru atât intru cât cel care le face nu are o minte obtusă, sunt simple *păreri* mai mult sau mai puțin întemeiate, dar nu erori. Și diferența este mare între *păreri* și *erori*, *părerile* sunt relative la cestiuni controversate care se discută, pe când *erorile* se raportă la cestiuni sigure cari se ignoră.

Prin urmare nu trebuie să se vorbească de eroare acolo unde, din cauza lipsei unui text formal de lege, două interpretări sunt posibile. În numele principiilor de libertate, cari plac atât de mult d-lui Orănescu, cerem ca libertatea de discuțiune să nu fie stirbită prin epitetul puțin măgulitor de eroare atribuit *părerii* combătute.

Fiind că însă d-l Orănescu a vorbit de erori, nu s'a temut oare că un profesor îi va găsi nu o eroare închipuită, în răspunsul d-sale, ci mai multe erori reale?

Nu a noastră va fi dar răspunderea semnalării erorilor; dacă ni se face nedreptatea de a ne acusa de erori pe care nu le-am făcut, de sigur că suntem îndrituiți ca răspuns să semnalăm pe acele în adevăr comise de adversarul nostru.

Vom urmări pas cu pas argumentarea d-lui Orănescu.

D-sa combate mai întâi inconvenientele, atât de luminos arătate de d-l Gherghel, ale netransformării amendei în închisoare la marturii insolubili care lipsesc la chemarea ce li se face. Însă toată această combatere e de prisos fiindcă d-l Orănescu însuși recunoaște că răul există, însă afirmă că «e oare-care doză de exagerare în spusele d-lui Gherghel».

Fie și așa! Dar, lăsând exagerarea, răul care există nu trebuie oare înlăturat? Interpretarea modernă a legilor este o interpretare socială, iar nu literară și judaică. Atunci când textul legii e formal, trebuie să ne plecăm capul, iar nu să violăm legea ca faimosul președinte Magnaud; însă când este indoioasă, trebuie să dăm interpretarea cea mai conformă intereselor societății, căci pentru aceia legile sunt facute, pentru ca să îngrijească de interesele societății.

Se face însă o obiecțiune contra sistemului pe

care 'l susținem. Marturul a putut să lipsească fiindcă a avut un motiv legitim, și sistemul transformării amendei în închisoare, sau mai bine zis sistemul care consideră amenda ca o pedeapsă «e un abuz care face inaplicabile art. 78, 156 și 379 Proc. Pen. printr'o simplă măsură a unui judecător».

Obiecțiunea e absolut neintemeiată.

În adevăr ce se zice în articolele citate?

Ele dispun că dacă marturul care a fost amendat, arata că a avut un motiv legitim de a nu veni, el va fi scutit de amendă. De ce oare și prin ce deducere sistemul susținut de noi ar împiedica aplicarea acestor articole? Amenda din aceste articole, fie ea o pedeapsă, fie o măsură disciplinară, nu poate oare legiuitorul ca să permită judecătorului anularea ei, când va cunoaște că nu trebuia dată? Ce oare? Pedeapsa amendii sau or-care altă pedeapsă nu se revoacă de judecător când a fost dată în lipsă, și el cunoaște că a dat-o pe nedrept?

Dar acesta e chiar dreptul comun în materie de hotărâri date în lipsă!

Așa dar nu din caracterul represiv al amendei prevăzută în art. 77, 155 și 378 Proc. Pen., ar resulta irevocabilitatea condamnării și prin urmare neaplicarea articolelor 78, 156 și 379.

Și în fapt ea nici nu există, fiindcă chiar în sistemul nostru, marturul care a avut un motiv legitim de nevenire, nu are de cât să se presinte la termenul următor și să ceară scutirea de amendă. Irevocabilitatea condamnării la amendă poate să rezulte, ce e drept, însă nu din cauza *naturei represive* a amendei, ci din cauza *caracterului definitiv* al hotărârei, care caracter poate exista indiferent de natura represivă or nerepresivă a condamnării.

Ce e drept că atunci când e vorba de transformarea amendei în închisoare, fatal nu mai poate fi vorba de revocarea amendei, adică de aplicarea articolelor 78, 156 și 379 Proc. Pen., dar, încă odată, aceasta nu provine din cauza caracterului represiv, ci din cauza caracterului definitiv al condamnării la amendă.

Și dovadă că e așa, este că chiar dacă am admite că amenda din sus citatele articole nu are un caracter penal, și că nu se poate transforma în închisoare, ea tot irevocabilă ar rămâne, și articolele 78, 156 și 379 Proc. pen. nu s'ar putea aplica, atunci când e vorba de a **executa** amenda rămasă definitivă în contra unei persoane solvabile.

Prin urmare primul argument al d-lui Orănescu, contra caracterului penal al amendei tras din art. 77, 155 și 378 Pr. pen., sub cuvânt că

ar face inaplicabile art. 78, 156 și 379, e absolut neîntemeiat.

Trecem la al doilea argument.

«Că această amendă nu e o pedeapsă, represivă — zice d. Orănescu, se vede clar numai citind cu atențiune art. 192, căci se spune «*se vor osândi*» numai când e vorba de închisoare de la 15 zile la 2 luni, iar când e vorba de amendă ne spune «*care se va pronunța*», nu «*care se va osândi*» sau «*la care va fi pedepsit*».

Prin urmare d-l Orănescu crede că dacă legiuitorul întrebuințează cuvântul *osândă* e vorba de o pedeapsă, iar formula «*va pronunța*» ne arată că nu e vorba de pedeapsă.

Oare așa să fie?

Cum se face că d-l Orănescu a uitat termenii tocmai ai articolului pe care d-sa l'a aplicat mai des în cariera de magistrat. Bine-voiască a-și reaminti glăsuirea art. 60 C. Pen. și va recunoaște că legiuitorul întrebuințează în mod constant cuvântul *pronunța* de și vorbește de adevărate pedepse. Același cuvânt e întrebuințat în art. 159 Proc. pen. și în alte articole vorbind de pedepse.

În schimb însă art. 36 Cod pen. vorbește *osândirea* la desdaunări civile, art. 190 Proc. pen. de *osândirea* la cheltuelile de judecată, în fine Proc. civilă la art. 138, 139 și 140 de *osândirea* la despăgubiri și cheltueli de judecată; va pretinde oare d-l Orănescu, că în toate aceste cazuri e vorba de pedepse represive fiindcă legiuitorul a întrebuințat cuvintele *se va condamna*. De unde a scos d-sa că vorba *osândi* or *condamna*, e c dovadă, și încă o dovadă clară, de caracterul represiv al dispozițiilor legii, când toată lumea știe că *osândă* or *condamnarea* poate să fie tot atât de bine civilă ca și penală?

Prin urmare acest argument n'are nici o valoare.

Un al treilea argument tot atât de slab, ca să nu zic greșit este afirmațiunea d-lui Orănescu că procedura penală nu cuprinde infracțiuni și pedepse, nici Codul penal regule de procedură, argument din care d-sa deduce că amenziile din Codul de procedură penală nu pot fi considerate ca pedepse.

Și aci d-l Orănescu se înșală; un codice ideal trebuie să fie așa cum spune d-sa, dar codicele noastre sunt departe de a fi ideale în ceia ce privește distribuțiunea materiilor.

În adevăr, aș fugi pe contrazicătorul nostru să ne spună, ce e mențiunea din art. 191 Proc. pen., care supune pe grefier la 50 lei amendă, dacă nu spune în sentință că s'a citit textul legii și dacă nu-l înscrie în corpul sentinței? Ce sunt dispozițiunile art. 573 și 574 Proc. pen., care de asemeni supune pe grefieri la amendă

pentru alte neregularități? Acestea sunt oare regulile de organizare, competența și mersul judecătii, ori regulile de infracțiune și pedeapsă? Va trebui oare, fiindcă le găsim în Proc. pen., să le tăgăduim caracterul represiv pe motivul că Codicele penal singur are monopolul de a vorbi despre infracțiuni și pedepse?!

Dar art. 275 Proc. pen. care dispune pedepsirea prefectilor cu 200—2000 lei amendă, după cererea procurorului general de către Curtea de apel în instanță unică? Oare nici aceasta nu e o pedeapsă? Și, dacă e pedeapsă ce caută ea în Proc. pen., în loc să fie înscrisă în Cod. penal, unde i era locul, după teoria d-lui Orănescu?

Poate că contrazicătorul nostru ne va obiecta că acestea nu sunt pedepse represive, ci *măsuri disciplinare*, cu atât mai mult că în toate aceste cazuri e vorba de funcționari. Primesc această obiecțiune, și o întind chiar la art. 287 Proc. pen., unde e vorba de jurați, însă aș ruga pe d-l Orănescu să ne spună dacă și pedeapsa de 24 de ore la casa de arest din art. 515 Proc. pen. contra turburătorilor de ședințe judecătorești, e tot o măsură disciplinară? Sper că d-sa nu va pretinde că și derbedeii care turbură ședințele sunt tot funcționari, pedepsiți disciplinar. Și atunci din nou îl întreb, ce caută această dispozițiune represivă în Codicele de Procedură penală?

Dar mai mult de cât atât: este o amendă în procedura penală, analogă cu cele de mai sus, pe care însuși legiuitorul o numește pedeapsă, cea din art. 392 Proc. pen.

Art. 392 ult. alin. «Grefierul va scrie deciziunea și va cuprinde într'însa textul legii ce s'a aplicat de curte, *sub pedeapsa* de o amendă de lei 100». Ei bine! și în cazul acesta va tăgădui contrazicătorul nostru caracterul penal al amenzei din procedura penală? Și dacă nu-l va tăgădui în acest cas, care ar fi motivul pentru a introduce în procedura penală amende de diferite naturi, unele constituind adevărate pedepse, iar altele măsuri disciplinare?

De asemenea art. 329 Proc. pen., vorbind de martori spune formal că «vor fi judecați de Curte și *pedepsiți* conf. art. 77.» Acest art. arată clar că legiuitorul consideră ca *pedeapsă* amenda din art. 77 Proc. pen.

Prin urmare e o greșală a susține că nu pot fi pedepse de cât în codicele penal; și ast-fel am probat netemeinicia celui de al treilea argument contra naturei represive a amendii din art. 77, 155 și 378 Proc. pen.

Pe lângă aceste argumente neîntemeiate d-l Orănescu mai susține părerea d-sale bazându-se pe o interpretațiune absolut greșită a art. 192 Cod. pen., relativ la care d-sa afirmă că d-l O.

Gherghel s'a înșelat sau a făcut o confuziune trecând peste o distincțiune făcută de legiuitor».

Vom vedea îndată cine s'a înșelat și cine a făcut confuziune asupra art. 192 C. pen.

Să reproducem mai întâi articolul, și apoi vom arăta închipuita confuziune a d-lui Gherghel și reala confuziune a d-lui Orănescu.

Art. 192. «Marturii și jurații în materie penală care sub un pretext neadevărat nu vor veni la chemarea ce li se va face, se vor putea osândi pe lângă amenziile ce li se vor pronunța pentru nevenirea lor, și la o închisoare de la 15 zile până la 2 luni».

Care e distincțiunea făcută de legiuitor peste care a trecut d-l Gherghel «facând o confuziune și înșelându-se de aparențele textului»?

După d-l Orănescu art. 192 C. pen., prevede două lucruri: 1) O măsură disciplinară revocabilă care se dă pentru nevenirea martorului chiar de instanța în care el figurează ca martor, și 2) O pedeapsă care se dă în instanță separată, după ce delictul a fost complet consumat, și «după cererea ministerului public, în urma plângerii părții interesate, ori direct de partea care avea nevoie de serviciul mărturisirei celui chemat, și care nemotivat nu s'a prezentat». Singura pedeapsă, după d-l Orănescu, a martorului care nu vine nemotivat e dar închisoarea la care e condamnat prin acțiune separată, iar nu amenda ce i se dă de instanța în care el a figurat în calitate de martor.

Această interpretare a art. 192 e absolut eronată.

În adevăr d-l Orănescu face o confuziune când crede că acest articol s'ar ocupa de pedeapsa martorului «chemat și care nemotivat nu s'a prezentat», (p. 11 col. 2-a). Art. 192 C. penal pedepsește cu totul alt-ceva de cât nevenirea martorului, el pedepsește *pretextarea falsă* a nevenirei. Cu alte cuvinte, dacă martorul se mărginește să nu vină, el va fi pedepsit conform procedurii penale, iar dacă înșală pe judecători *sustrăgându-se fraudulos* de la datoria de a mărturisi, el e pedepsit conform dispozițiilor art. 192 Cod. penal.

Aceasta se poate vedea din citirea atentă a legii, și se poate și mai ușor înțelege din dispozițiunea art. 236 Cod. pen. francez după care e tradus al nostru; «Les témoins et jurés qui auront allégué une excuse reconnue fautive seront condamnés, outre les amendes prononcées pour la non-comparution, à un emprisonnement de 6 jours à deux mois».

Prin urmare nu e vorba în art. 192 C. pen., de pedeapsa delictului consumat de nevenire, ci de pedeapsa delictului de înșelare a autorității. «Nu trebuie să confundăm — zice d-l Garçon —

simpla lipsă de prezentare la chemare a martorilor și a juraților, cu alegațiunea făcută de ei prin o scusă recunoscută falsă. Lipsa de venire la chemare nu e pedepsită de cât cu o amendă; judecătorii pot chiar să nu o pronunțe, sau să scutească pe acela care se prezintă în urma condamnării dacă prezintă scuze legitime. Numai când scuzele ast-fel aleagate sunt recunoscute false și când prin urmare, juratul sau martorul au căutat să înșele justiția, numai atunci e cazul de a aplica art. 236 C. penal, care pedepsește cu închisoarea de la 6 zile până la 2 luni ⁽¹⁾.

Tot același autor ne spune că «pedeapsa închisorii pronunțată de art. 236, se cumulează cu amenda de nevenirea martorului, textul stabilește o excepțiune la principiul art. 365 Pr. pen. ⁽²⁾.

În fine după ce pune aceste principii, d-l Garçon, ca o părere individuală, spune că s'ar putea uneori considera acest delict ca un delict de audiență și să-l reprime chiar în aceeași ședință în care s'a comis ⁽³⁾.

Acum trebuie să ne întrebăm cine face confuziune asupra art. 192 C. pen., d. O. Gherghel sau d. Orănescu, care crede că art. 192 ar avea de obiect de a pedepsi un martor «chemat și care nemotivat nu s'a prezentat»?

Legea zice sub «un pretext neadevărat», și din aceasta face un delict special, pedepsit de art. 192 C. p., iar d. Orănescu, crede că *nevenirea nemotivată* ar atrage două sancțiuni pentru martor, una disciplinară, amenda, și alta penală închisoarea.

Tot una este lipsa nemotivată, cu lipsa fals motivată? După d. Orănescu da, însă după legiuitorul francez și român nu.

Cum se explică această confuziune a d-lui Orănescu?

Foarte ușor. Căutând distincțiuni acolo unde nu erau, între amendele codului penal și ale procedurii penale, d-sa n'a observat distincțiunea care există în realitate între infracțiunea din Proc. pen., *nevenirea martorului*, și cea din Cod. pen. *motivarea mincinoasă* a nevenirei.

Prin urmare nici argumentul tras din art. 192 C. p., că în acest articol pedeapsa ar fi închisoarea, iar amenda e o simplă măsură disciplinară, nu are absolut nici o valoare, căci interpretarea pe care o dă d. Orănescu art. 192 este inexactă.

Că amenda e o pedeapsă o spune d. Garçon,

⁽¹⁾ E. Garçon. Code penal annoté. Paris 1901—1905. Asupra art. 236 No. 1.

⁽²⁾ Ibidem No. 4.

⁽³⁾ Ibidem No. 6. Vezi în acelaș sens însă și mai explicit: Ch. Adolphe și F. Hélie Théorie du code penal VI-ème éd. Paris 1887 Tom. III N-rile 1007 și 1008.

foarte clar în notele sale asupra art. 236 C. p. francez pe care l'am citat mai sus, când zice «lipsa de nevenire la chemare *nu e pedepsită* de cât cu o amendă», și mai departe ca «pedeapsa închisorii pronunțată de art. 236, se cumulează cu amendă nevenirei martorului, textul stabilește o excepțiune la principiul art. 365 Proc. pen.»

Art. 365 Pr. pen. franceză vorbește de necumularea pedepselor; dacă dar amendă din art. 236 nu ar fi o pedeapsă ce rost ar avea d. Garçon să ne spună că acest articol stabilește o excepțiune la art. 365 Proc. pen.?

Dar nu numai d. Garçon, ci toți penaliștii francezi, califică pedeapsă amendă din articolul 192 Cod. pen.

Carnot ⁽¹⁾, și după dânsul d. R. Garraud ⁽²⁾, ne spun că «Cele două *pedepse* pot fi cumulate», și citează amândoi în acest sens decizia Curții de casație francesă din 21 Noembrie 1811. Aproape în același mod se exprimă și Boitard ⁽³⁾.

Ch. Adolphe și F. Hélie sunt mai categorici. Acești autori califică *infracțiune* faptul juratului său al martorului care nu vine când e chemat, și spun că această *infracțiune* poate să atragă funeste consecințe; în urmă adaogă:

«Totuși acest fapt presintă caractere diferite.

«Legea distinge nevenirea (le défaut de comparution), care nu e de cât o *simplă contravențiune* pasibilă cu amendă, și al-gațiunea unei false scuze care face obiectul art. 236».

După ce arată pedepsele care se dau pentru nevenire, distinși penaliști spun. Acestea sunt pedepsele care lovesc primul grad al *infracțiunii*, refuzul de a veni la judecată ⁽⁴⁾.

Și anotatorul edițiunei a 6-a, d. Edm. Villey, decanul Facultăței de drept din Caen, el însuși un distins penalist, combate în notă părerea lui Ch. Adolphe și Faustin Hélie, că nevenirea ar constitui o contravențiune; dânsul spune și cu drept cuvânt după părerea mea, că faptul este un delict, «*infracțiunea* fiind pedepsită cu *pedepse corecționale*» ⁽⁵⁾.

Prin urmare toți penaliștii francezi pe care i-am citat, numesc nevenirea martorilor *infracțiune*, calificând-o unui delict, alții contravențiune polițienească, iar amendă ce se pronunță în contra martorului o numesc pedeapsă, care însă, observă dânsii, nu e supusă principiului necu-

mulării din art. 365 Proc. pen. Nică unul dintr'înși nu vorbesc de *măsuri disciplinare*, pentru nevenirea martorilor la instanțele penale.

Și când suntem în buna tovarășie a unor penaliști ca Boitard, Carnot, Chauveau Adolphe și Faustin Hélie, Garraud, Villey, Garçon, cari **toți** consideră amendă din art. 192 C. pen. ca o adevărată pedeapsă, nesupusă însă legii cumulului, cred că aveam dreptul să spun că d. Orănescu face rău când califică de eroare părerea susținută de d-nul Gherghel și de mine.

Dar nu numai doctrina franceză e în favoarea sistemului pe care îl susținem; avem în acest sens și o decisiune a Curții de casație românești, care deciziune deși veche de 30 de ani, este însă una din cele mai bune ale instanței noastre supreme în materie penală.

Voii reproduce textual din această decisiune partea care pune principiul ce discutăm.

«Supunerea cui-va la o amendă într'un caz penal, conform art. 8 alin. 3 și art. 9 al. 2, 28 și 30 din Codul penal, (dă faptului caracter penal) ⁽¹⁾ care caracter penal nu dispăre prin dispozițiunile speciale ale legii poliției rurale în virtutea cărora amendă este în folosul păgubășului său în folosul comunei conform art. 84, 26, 103 și 107 leg. pol. rur.; prin faptul că amendă nu se transformă în închisoare conform art. 28 și 30 Cod. pen. și că osândiții se urmăresc conform legii de urmărire (104 leg. pol. rur.), că conform art. 105 leg. pol. rur. soții, părinții, tutorii, sunt civil răspunzători pentru delictele comise de femeile, copii, pupili și minorii care n'au încă vârsta de 18 ani, că în 106 se întrebuintează expresia de despăgubire civilă, căci în folosul orî-cui ar fi amendă, orî cum s'ar executa și orî-cine s'ar declara răspunzător a presta amendă, *în fine supunerea cui-va la prestarea unei amende constituie o pedeapsă*». (Cas. II, Decisia 54 din 6 Febr. 1876. Bul. C. Cas., Secția II-a, pag. 69).

E cu neputință a fi mai categoric de cât este Curtea noastră de casație în ceia ce privește caracterul penal al amendei; instanța supremă spune foarte lămurit că supunerea cui-va la o amendă, constituie o pedeapsă, chiar dacă prin legea specială s'ar infringe câte-va din regulile generale relative la aplicarea pedepselor, cum bunăoară face legea poliției rurale în articolele citate de Curtea de casație.

Și natural e să fie așa.

În adevăr, dacă o lege specială întrebuintează un cuvânt care cuprinde o noțiune juridică, ce e mai natural de cât să ne raportăm de la legea

⁽¹⁾ Carnot. Commentaire sur le code pénal. 2 éd. Paris 1836. t. I p. 673;

⁽²⁾ Garraud Traité théorique et pratique du droit pénal français Paris 1891. t. IV p. 7 nota 14.

⁽³⁾ Boitard. Leçons de droit criminel Paris 1890 13-ème éd. p. 319, No. 291.

⁽⁴⁾ Ch. Adolphe și F. Hélie. Op. cit. N. 1007 și 1008.

⁽⁵⁾ Tot acolo nota 2-a de la No. 1007 p. 185.

⁽¹⁾ Aceste cuvinte sunt omise în Buletinul publicat, dar fără ele frasa nu are sens.

specială la legea generală care completează acea noțiune juridică?

Lucru curios! D-l Orănescu recunoaște acest principiu împreună cu noi relativ la toate legile speciale, nu voește însă cu nici un preț să-l aplice la amenda din procedura penală pentru cuvântul că «in art. 77 Proc. pen. nu e o infracțiune, ci o regulă de procedură». Și știți pentru ce în art. 77 nu e o infracțiune ci o regulă de procedură? D-l Orănescu ne-o spune îndată foarte scurt continuând «pentru că nu spune legea că e o infracțiune»!

I foarte mulțumim de raționament, însă noi credeam că nu e trebuință ca la fie-care faptă legiuitorul să ne spună dacă este or nu infracțiune. Caracterul de infracțiune rezultă din natura sancțiunei dată de legiuitor, iar nu din calificatiunea sa sau mai bine zis din lipsa de calificatiune a faptului. Și aceasta e atât de adevărat, în cât chiar dacă legiuitorul ar numi infracțiune un fapt pe care nu l'ar pedepsi cu nici o pedeapsă, faptul nu ar putea să constituie o infracțiune sub punctul de vedere legal, și invers chiar dacă ar zice că nu e infracțiune, faptul ar constitui o infracțiune odată ce legiuitorul l'ar sancționa cu o pedeapsă prevăzută în codicele penal.

Dar mi se pare inutil să discut mai mult timp ideia paradoxală că amenda n'ar fi o pedeapsă, ci o regula de procedură.

Și revin la ultimul punct, care este chiar punctul de plecare al acestei lungi discuțiuni; anume, amenda prevăzută de Proc. pen., se va transforma oare, în cas de neplată, în zile de închisoare conform art. 28 și 30 Cod pen.?

Dacă art. 77, 155 și 378 Proc. pen., conțin niște dispozițiuni represive, evident că art. 28 și 30 din Codicele penal sunt aplicabile. Am văzut însă că întreaga doctrină franceză consideră ca *infracțiuni*, pedepsite cu două *pedepse* diferite atât faptul nevenirei marturului cât și faptul motivării mincinoase a nevenirei.

Primul fapt, care singur ne interesează în discuție, e socotit ca o contravențiune polițienească de Ch. Adolphe și F. Hélie, ca un delict de d-l E. Villey, dar cu toții împreună recunosc că faptul constituie o infracțiune. Dacă însă e o infracțiune pentru ce nu-i vom aplica oare regulile din codul infracțiunilor și al pedepselor?

Adăogăm că nici nu putem să facem alt-fel. Noi calificând împreună cu toată doctrina franceză, amenda din art. 77 Pr. pen. o pedeapsă, avem mijlocul de a rezolva diferitele probleme care se pot ridica asupra acestei amende.

Așa de exemplu în cas de moarte a marturului, amenda prevăzută de art. 77 Proc. pen., trece oare la moștenitori?

Cu codicile penal, noi răspundem îndată afirmativ dacă va fi rămas condamnatiunea irevocabilă și negativ în cazul contrariu (art. 35 C. P.).

Dacă s'aun pronunțat mai multe condamnatiuni pe baza art. 77 Proc. pen., se vor cumula amendele, ori se va aplica numai maximum prevăzut de acel articol? Răspundem cu art. 40 din codicele penal, că pedeapsa va fi unică, și condamnatul nu va putea fi executat de cât de maximum amendei prevăzută în art. 77 Proc. pen.

În cas de minoritate se va aplica oare marturului minor beneficiul art. 63 al. 3 Cod. pen., care micșorează pedeapsa cu o jumătate până la două treimi din pedeapsa majorului? Evident că da, căci nu vedem pentru ce minorul, care pentru o crimă chiar, e pedepsit mai ușor de cât majorul, ar putea fi pedepsit cu aceeași amendă ca majorul când nu vine fiind chemat ca martur în justiție.

În cas când va fi vorba de prescrierea amendii prevăzută de art. 77 proc. pen., care va fi timpul în care se va prescrie, prin 5 ani or prin 30 de ani? Dacă se va considera faptul ca o infracțiune răspunsul este ușor; fiind vorba de un delict, condamnarea la amendă se va prescrie prin 5 ani conform art. 597 proc. pen.

Noi avem dar, în sistemul pe care-l susținem, o lege în care găsim dispozițiuni complete relativ la toate problemele cari s'ar putea naște asupra amendii din art. 77 proc. pen.; o dată ce această amendă e o pedeapsă recurgem la codul infracțiunilor și al pedepselor, și găsim ast-fel soluțiuni *legale* și *raționale*.

Dar d-l Orănescu, care califică amenda din art. 77 proc. pen., când *regulă de procedură*, când *măsură disciplinară*, cum va rezolva problemele cari se pot naște asupra aplicării amendei? Unde e codicele d sale de *măsuri disciplinare*, care să-l ajute, cum ne ajută pe noi codicele penal pentru rezolvarea acestor probleme?

Pentru *regulele de procedură*, d-sa are ce e drept, un codice, dar cred că acest codice nu va fi în stare să scoată pe d-l Orănescu din încurcătura relativ la cestiunile de penalitate.

Negreșit e iesne a rezolva problema transformării amenzi în închisoare în sistemul pe care îl combatem. Este destul să se tăgăduiască, cu argumente mai mult sau mai puțin solide, caracterul de pedeapsă al amendei din art. 77 pr. pen., și problema discutată e imediat rezolvată în mod negativ. Pentru un beccarian această soluțiune e un triumf, căci este un pas înainte spre abolirea pedepsei. Dar cele-lalte probleme, aș fi curios să știm cum se resolvă în sistemul *amendei regulă de procedură*?

Dacă nu e pedeapsă, amenda va putea să fie

cerută de la moștenitori ca or-ce altă creanță, chiar dacă n'a rămas definitivă.

Vă place această soluțiune d-le Orănescu?

Merg mai departe: dacă nu e pedeapsă, amenda se va putea cere cumulativ de 10, 20, 100 de ori de la aceeași persoană, cea ce ar putea să ajungă, atunci când e vorba de un martor, la 10 până la 20000 lei amendă, care ar putea fi executată o singură dată. De asemenea un grefier ar putea să fie condamnat conform art. 392 pr. pen. de sute de ori fără să se poată face absorpțiunea prevăzută de art. 40 C. p.

Din ce în ce mai frumos!

Dar, dacă minorul, chemat ca martor, e condamnat la 200 lei amendă, nu crede d-l Orănescu că ar fi ciudat ca legislațiunea care admite micșorarea tutului pedepselor și mari și mici ale minorilor, cu cel puțin jumătate, să nu facă nici o scădere când e vorba de amenda din art. 77 pr. pen.? Și care ar fi cauza pentru care legiuitorul s'ar fi depărtat la această amendă de la principiul general din art. 63 C. pen.?

De asemeni nu putem înțelege pentru ce toate pedepsele la amendă din legislațiunea noastră s'ar prescrie prin cel mult cinci ani, și numai acea din art. 77 proc. pen., s'ar prescrie prin 30 de ani.

Vedeți dar că nu toate dispozițiunile din Codicele penal sunt defavorabile pentru infractori, ci sunt multe cari le sânt favorabile; ce va face însă magistratul de la Tutova, în casurile în care dispozițiunile Codicelui penal sunt favorabile infractorului? Va declara oare că nu se aplică aceste dispozițiuni osînditului la amenda din art. 77 proc. pen.

Or, poate ca un bun și iscusit beccarian va întoarce cojocul și-mi va spune.

— E adevărat că amenda din art. 77 Proc. pen. nu e pedeapsă pentru ca să aplicăm art. 28 din Cod. penal, fiind-că poenalia restringenda sunt, însă este o pedeapsă pentru ca să aplicăm dispozițiunile art. 35, 40, 63 al. 3 Cod. pen. și art. 597 Proc. pen., fiind-că în acest caz nu se lărgește pedeapsa, ci din contră se restrânge.

Mărturisesc că raționamentul ar fi perfect ca silogism, și eu ar trebui să mă dau învins!

Nenorocirea este însă d-le Orănescu, că din cauza victoriilor acestora și a adagiilor umanitariste, puțin însă cam inumane pentru oamenii cinstiți, din cauza aceasta zic criminalitatea continuă să crească în țara noastră în mod înspăimântător. În adagiuri mergem minunat, dar în criminalitate stăm foarte rău și mergem tot spre rău!

Și e natural să mergem ast-fel căci vedeți ce se întâmplă în cazul de față.

D-voastră sunteți un magistrat, iar eu sunt un

avocat și în loc de a vorbi eu d-v. pledând pentru vre-un scelerat cum ne împinge une-ori oficiul, despre poenalia restringenda sunt, imi vorbiți d-voastră mie, d-voastră magistratul al cărui oficiu trebuie să fie nu de a restrânge poenalia, ci de a le da cât se poate de potrivite cu infracțiunile. Adaog că d-voastră trebuie să vă feriți ca magistrat mai mult de pedepsele insuficiente, de cât de cele care întrec puțin măsura gravității faptului. Căci iată sfatul care-l da magistratilor unul din cei mai mari filosofi ai omenirii.

«Une peine insuffisante est un plus grand mal qu'un excès de rigueur; car une peine insuffisante est un mal en pure perte.

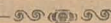
«Il n'en résulte aucun bien, ni pour le public qu'on laisse exposé, à des semblables délits, ni pour le délinquant qui n'en deviendra pas meilleur.

«Que dirait-ou d'une chirurgien qui, pour épargner au malade un degré de douleur, laisserait la guérison imparfaite? Serait ce une humanité bien entendue que d'ajouter à la maladie le tourment d'une inutile opération». (1)

Știu și maxima poenalia restringenda sunt, sau mai complectă cum se exprimă Digestele: (155 § 2 lit. b titlu XVI). «In poenalibus causis benignius interpretandum est». Maxima lui Paul e mai scurtă, însă ideia și sfatul lui Bentham sunt mai înțelepte. Ca să mergă lucrurile bine în țară, lăsați-ne nouă avocaților maxima juri-sconsultului Paul, pe care fiți sigur, că nu o uităm nici-o dată când pledăm pentru infractori, iar, d-voastră magistrații, cugetați mai adânc asupra ideii filosofului Benham, pe care nu trebuie să o uitați nici-o dată când judecați pe făcătorii de rele.

Alt-fel roțiurile sunt răsturnate și mergem spre anarhie.

I. Tanoviceanu

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. I

Audiența de la 5 Decembrie 1906

Președenția D-lui CH. PHEREKYDE, Prim-Președinte

Stefan Toader Dănilă cu Avram T. Dănilă ș. a.

Perimare. — Cererea de perimarea unei acțiuni relative la un pământ rural.—Scutirea ei de or-ce taxă de timbru și de cheltueli de procedură. — (Art 41 al. 31 Legea timbrului).

Cererile de perimarea acțiunilor cari au de

(1) Jer. Bentham. Traité de législation civile et pénale. 2-ème ed. Paris, 1820. T II, p. 144 și același Théore des peines 3-ème ed. Paris, 1826. T I, p. 25—256

obiect un pământ rural dat în baza legii de improprietărire din 1864, sunt scutite de taxa timbrului și de orice alte cheltuieli de procedură conform art. 41 al. 31 din legea timbrului.

Deciziunea No. 505/906. — Respins recursul făcut de Ștefan Toader Dănilă, în contra sentinței tribunalului Buzău No. 278/905, dată în proces cu Avram T. Dănilă ș. a.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Vălsănescu în desvoltarea motivului de casare invocat;

Pe d-l avocat Gh. Moscu, în combateri.

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat:

«Exces de putere cu violarea art. 257 Pr. civ.

«Avram T. Dănilă, Vasile I. T. Dănilă și Safta P. Argăseală, cu autorizația soțului său făcând cerere de perimarea apelului făcut contra cărței de judecată civilă No. 1076/901 a judelei ocol I Buzău, nu s'a conformat dispozițiilor art. 257 Pr. civ. ca o dată cu cererea de perimare să plătească și taxele de citațiuni, din contră numiți a scos singuri citațiile și a îndeplinit procedura prin administrație.

«Am cerut tribunalului anularea cererei de perimare deoarece taxele de citațiuni nu au fost plătite și nulitatea citațiunilor care au fost îndeplinite prin administrație, deoarece judecarea perimării formând o nouă instanță independentă de judecarea apelului, urma ca odată cu cererea să se plătească și taxele de citațiuni conform art. 257 Pr. civ., iar procedura să se îndeplinească conform dreptului comun, prin corpul portărilor, pe timbre, ne fiind scutite aceste cereri de taxe de timbru.

«Tribunalul prin exces de putere și violarea art. 257 Pr. civ. combinat cu legea timbrului a admis că judecarea perimării fiind subordonată apelului și fiind aceeași instanță a admis scoaterea citațiilor și îndeplinirea procedurii prin administrație, fără timbru.

Având în vedere sentința supusă recursului prin care tribunalul admitând cererea făcută de intimații de azi în recurs, Avram Toader Dănilă, Vasile Ioan Toader Dănilă și Safta P. Argăseală, a declarat perimat apelul făcut de recurentul de azi Ștefan Toader Dănilă contra cărței de judecată cu No. 1076/901 a judelei ocol I Buzău;

Considerând că după dispozițiunile art. 41 al. 31 din legea timbrului, toate acțiunile imobiliare și cererile de eșire din indiviziune, privitoare la pământurile date locuitorilor sătenți și declarate inalienabile prin legile de improprietărire, fiind scutite de taxa timbrului și de orice alte cheltuieli de procedură, bine tribunalul a primit prezenta cerere de perimare și i a dat curs fără plata citațiunilor, procesul fiind relativ la un pământ rural dat în baza legii de improprietărire din 1864;

Considerând că ast-fel fiind, recursul se găsește nefondat;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge, etc.

RESUMAT DE JURISPRUDENȚĂ STREINĂ

CURTEA DE APEL DIN GAND

Audiența de la 23 Noembrie 1900

Substituție oprită. — Legat condițional. — Art. 896 C. fr. (803 C. rom.).

Dispoziția unui testament olograf, prin care defunctul a legat soției sale în deplină proprietate, jumătate din bunurile sale, numai pentru cazul când aceasta din urmă va face și ea o asemenea dispoziție, în scopul de a asigura împărțea bunurilor ei între moștenitorii săi și acei ai soțului său, nu constituie o substituție oprită, ci un legat supus unei condiții.

(Din *La Flandre judiciaire*).

Observație. — Vezi în același sens aceiași Curte, *La Flandre judiciaire* din 1889 (anul al 2-lea), p. 162 și concluziile puse de primul avocat general Hynderick.

(N. R.)

CURTEA DE CASAȚIE DIN FRANȚA

Audiența de la 8 Ianuarie 1906

Data certă. — Materie comercială. — Inaplicarea art. 1328 C. fr. (1182 C. rom.).

Art. 1328 din Codul civil (1182 C. rom.), care enumeră în mod limitativ modurile prin care actele sub semnătură privată dobândesc o dată certă în privința terților, nefiind aplicabile în materie comercială, judecătorii fondului pot, prin orice mijloace să stabilească data unei convenții litigioase de asemenea natură.

(Din Sirey, 1906, Suplem la 1° parte, p. 4, col. 2)

Observație. — Doctrina și jurisprudența sunt formale asupra acestui punct, și art. 57 § 2 din Codul nostru comercial este chiar expres în această privință. Vezi D. Alexandresco, t. VII, p. 178 și t. VIII, p. 298 *ad notam*. Cpr. M. A. Dumitrescu, *Codul de comerț comentat*, I, 1013, p. 576 urm.

(N. R.)

Rugăm stărnitor pe abonații rămași în întârziere cu plata abonamentelor, să trimită sumele datorate prin mandat postal, direct la administrația ziarului *Curierul Judiciar*, București, sau să plătească la prezentare numai în mina încasatorilor, I. Riveanu, pentru provincie, și I. St. Tudoroiu, pentru Capitală, în schimbul chitanțelor ce vor emite din registrul cu mateă, investite cu ștampila *Curierului Judiciar*.